

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Iure patronatus. Consilium CCCCLXXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

potestas erat & residebat: * videlicet à Domicella Maria Ristichelle, vidua Germani Laurem, dicti feudi plena usufructuaria; cum D. Ioannes jus suum prætexit & deducit à Ioanna Laurem, filia dictorum Germani & Domicellæ Mariæ, quæ dicti feudi nuda proprietaria tantum fuit, & vivente dicta sua matre ut non habuit jus ex illo feudo percipiendorum fructuum, l. Item si fundi D. de usufructu, ita quoque nec potestatem exercendi dicti juris patronatus per collationem, præsentationem, aut aliam dispositionem occurrente vacatione dictæ capellæ patronatæ; quia collatio & præsentatio, quæ sit de & ex iure patronatus unito & adherenti certo prædio seu fundo, in fructu esse dicitur, Gloss. & DD. in c. Cum olim de maior. & obed. Gloss. ult. in c. Cum devotulus de sent. & re iud. & ad usufructuarium fundi pertinet, non ad nudum proprietarium ejusdem fundi seu prædii: ut eleganter deducit Carolus Molinæus, ad consuet. Paris. §. 37. Gloss. 10. in verb. En luy paient les droicts, nu. 3. ex sententia Rochi de Curte, ad rub. De iure patron. ad verb. ipsi vel à quo, quest. 28. nu. 48. Cujus rationem bonam tradidisse videtur Casar Lambertinus, in tract. De iure patron. lib. 1. parte 2. quest. 10. princip. artic. 10. quod talis usufructus sit pars aliqua proprietatis seu rei principalis, ideoque eodem iure censeri debeat cum ipsa proprietate. Aliter se res habere posset, si pro alimentis vel sustentatione relictus esset superfluiti conjugii usufructus: nam hoc casu vix est ut videri possit usufructuario competere jus patronatus; eo quod parum conferre solent ad alimenta personæ, Paul. de Monte Pico in l. Titia cum Testamento, quest. 39. D. De legat. 2. Nic. Bellonus consil. 5. nu. 18.

Quibus nihil adversatur, quod hic Domicellæ Mariæ usufructus ex virtute successionis, seu consuetudinis Hannonienfis pro dimidia tantum parte ad dictam Mariam pertineat; & quod alioqui ex conventionem partium sive legis operis, & solemnī coram competente Magistratu exheredatione & inheredatione non acquiratur jus in re ex consuetudinibus Comitatus Hannoniæ; de qua exheredatione & inheredatione solemnī Dominus Ioannes nihil constare dicit. Nam articulus ille, qui ad hoc profertur ex consuetudinibus Hannoniæ, id non convincit: cum aperte loquatur de acquirendâ proprietate rei feudalis, & minime de acquirendo usufructu in rebus feudilibus. * Quæ in parte dicta consuetudo Hannonienfis iuri communi cōformis est: nam iure communi ex nudo pacto seu conventionē non acquiratur rei dominium, sed per realem traditionem, l. Traditionibus, C. De pact. cum tamen usufructus in quacunque re acquiratur etiam ex pacto & stipulatione, l. 3. post princ. De usufr. patientiā utendi fruendi præstita pro traditione. Cum itaque inter dictam Ioannam ejusque maritum, & dictam Domicellam Mariam convenerit, ut totus hujus feudi usufructus ad eandem Mariam pertineat; consequens est eo iure ad ipsam pertinuisse jus conferendi seu præsentandi, ex occurrente vacatione per liberam resignationem Domini Huberti ultimi dictæ Capellæ possessoris. Sic ut quemadmodum præfata Ioanna reiceretur exceptione præstandæ evictionis, si de hoc iure

patronatus contra præfata suam matrem contenderet, l. Vindicantem De evict. ita quoque reici & repelli recte possit D. Ioannes jus suum fundans ex donatione seu collatione præfata Ioannæ adversus præfatum D. Marcum nitentem ex iure quædictæ Domicellæ Mariæ: resolutio quippe ac debilitato iure datoris, resolvitur & debilitatur jus accipientis, l. Teto §. prædium De leg. 2. l. Lex vetigali De pignorib. c. ult. Ne prælat. vices suas &c.

Nec denique hoc in consideratione habendum est, quod pro parte Domini Ioannis proponitur, quod ante hanc novissimam vacationem maritus dictæ Ioannæ contulerit hanc Capellam tunc vacantem ex resignatione Domini Georgii dicto D. Huberto; & quod in exercito juris patronatus ultimus beneficii status inspicitur, & is præferri debeat, qui præsentatus & provisus est ab eo, qui ultima vice providit seu præsentavit, c. Consultationibus De iure patron. nam de huiusmodi præsentatione seu provisione per maritum dictæ Ioannæ factâ nihil constat, & nequidem ex instrumento, quod ad hoc probandum D. Ioannes in hac causa exhibuit; quia id pro instrumento publico accipi non potest, sed tantum pro privata scriptura asserti Notarii, & duntaxat pro nudo testimonio seu certificatione, cui de iure fides adhiberi non potest. Testibus enim, non testimoniis, hoc est certificationibus Iudex credere debet, l. 3. §. idem Divus De testib. maxime quia huiusmodi attestatio dicti Notarii pendente hoc iudicio sit facta; non per ipsos Iudices, nec per ipsorum Commisarius aliquem recepta; nullo etiam præcedente iuramento (sine quo nulli testi, etiam si magna dignitate præfulgeat, creditur, l. Injurisrandi C. De testib.) parte quoque adversâ ad hoc non citatâ, & sic omnino nulliter, c. 2. De testib. nec credatur Notario asserenti aliquid, sine adhibitione & inscriptione testium, c. Quoniam contra falsum De probat. Ex quibus omnibus concludimus in hoc possessorio iudicio iudicandum esse secundum petitionem & conclusionem dicti Domini Marci.

De iure patronatus.

S V M M A R I U M.

Patronus an semper maxime idoneum præsentare teneatur.

1. Patronus an maxime idoneum semper præsentare debeat.
2. Beneficium sacerdotale an soli in sacerdotio existentī conferri debeat.

CONSILIUM CCCCLXXVI.

CLAUSULÆ, quæ nobis ex literis fundationis Capellæ seu Altaris S. Mariæ Magdalene in Ecclesia Hilvarenbecensi pro parte Venerabilis D. Petri Veltacquer, Decani Collegiatae Ecclesiæ S. Sulpitii Diestensis proponuntur, nihil solidi continent, in quo idem D. Petrus jus aliquod ex parentela seu consanguinitate fundatoris ad dictam Capellaniam, adversus illius patronum prætereundum possit, cum solus non sit, qui ex hac qualitate patronum constingere possit, concurrente alio de eadem parentela, eodemque sanguine: ita ut patrono hac in parte sit agnoscenda.

deferendum, & praefendus is, in quem ipse propensior est affectione & voluntate, etiam si gradu esset remotior. Neque enim dictae clausulae constringunt patronum ad praesentandum proximum de sanguine, sed (ut habet prior clausula) de praesentando personam idoneam de parentela. Item (ut continetur in posteriore) Praesentandi Rectorem de sanguine fundatorum nativum: ob id, quod nullum in hac dispositione sit verbum, unde deprehendi possit, quod fundatores voluerint ordinem gradus in cognatione, seu sanguine praescribere; idcoque praesentatori liberum sit, quemcumque ex consanguinitate idoneum praesentare, *argum. l. Heredes mei §. peto Ad S. C. Trebell. ** In idoneitate autem hac constituenda extremus excessus non requiritur, sed qualicumque idoneitas sufficit; ita ut praesentator, praesertim laicus, non teneatur praecise magis idoneum, praetermissio minus idoneo, praesentare: nec maculat conscientiam suam praesertendo minus idoneum magis idoneo, *Phil. Franc. in c. Constitutis poss. princ. de appellat. ut post alios exacte tradit Caesar Lambertinus, in 1. parte 2. partis artic. 1. incip. Dubitatur tertio in tract. de iure patron. Sic ut major idoneitas Venerabilis Domini Petri, praesupposita qualicumque idoneitate alterius ex sanguine concurrentis, etiam si haec sit minor, vel quod sit gradu remotior; vel aetate, vel eruditione, vel dignitate inferior, non constringat praesentatorem ad praecise praesentandum D. Petrum; nec tollat potestatem praesentandi alium idoneum ex sanguine concurrentem.*

An autem hic alius de sanguine concursus, in quem praesentatoris voluntas & affectio est propensior, inidoneus dici possit, & sic non cadere in potestatem praesentationis, ob id, quod tempore faciendae praesentationis non sit in presbyterio, aut sacerdotio constitutus, ut sic praesentari necessarium sit Dominum Petrum in sacerdotio constitutum, iustiore habet dubitationem; ex eo, quod qui ad sacerdotale beneficium habet conferre idoneum sacerdotem, debeat praesentare eum, qui tempore praesentationis illam qualitatem in actu habet; hoc est, actu ipso sit sacerdos; nec sufficiat si forte in ea aetate sit, ut brevi tempore possit fieri sacerdos, *c. si eo tempore de rescript. lib. 6. c. cum in illis, c. si cui de praesent. lib. 6. late Caesar Lambert. in d. tract. par. 1. partu 2. 28. artic. septima quesi. princ.* Verum quia dictae duae propositae clausulae nihil cavent de sacerdotali qualitate promovendi, sed solum loquuntur de idonea persona de parentela, seu sanguine; non videtur haec Capellania esse qualificata & obnoxia ordini sacerdotali. Quae etiam si obnoxia esset ordini sacerdotali, non tamen ex eo constringeretur praesentator praesentare eum, qui actu & exercitio tempore praesentationis esset sacerdos; sed in libera potestate praesentatoris esset, praesentare eum, qui actu non est sacerdos, dummodo alias sit idoneus, qui intra tempus a jure statutum ad sacerdotium possit promoveri, *c. fin. de institut. Ut expresso jure constitutum est de patrono, ad quem pertinet praesentatio Rectoris ad Ecclesiam parochialem, quae necessario requirit sacerdotium ad illius retentionem & administrationem, c. cum in*

causis §. inferiora De elect. non etiam ad illius acquisitionem: ad quam sufficit vel sola idonea aetas ad obtinendum ordinem sacerdotalem, *c. licet canon De elect. lib. 6. c. Præterea de aetate & qualitat. ordm. c. si pro clericis De praeben. lib. 6. ut latius hunc articulum examinat Caesar Lambertinus, d. septima quesi. artic. 29. incip. Condescendo ad id. Proinde si aliud non est in literis fundationis huius Capellaniae, unde deprehendi possit fundatorum praefata voluntas, quod voluerint non nisi actu sacerdotem ad eandem Capellaniam praesentari; non invenio solidum fundamentum, ex quo praefatus D. Petrus ipse praesentetur, quam praesentatoris frater, qui de sanguine fundatorum esse proponitur, & illis forte propior est. Si nobis tota fundatio exhibita fuisset, & non solum haec duae detruncatae clausulae absolute, & resolutive respondere potuissemus. Nec inconsulto faciet Venerabilis D. Decanus, si fundationis totum tenorem nobis transmittat, pro certiore propositae consultationis resolutione.*

De iure patronatus.

SYMMARIUM.

Ius patronatus in permutatione,

1. Patronus compermutationem patronati beneficii an impediat.
2. Forma servanda in quolibet actu, nec ab eadem devand.
3. Beneficii patronati conditio & qualitas mutanda non est.
4. Collatio ex causa compermutationis an semper sit necessaria.
5. Beneficia regularia regularibus conferenda.
6. Patronus seipsum praesentare non potest.
7. Patrono quando conferri possit patronatum beneficium.
8. Permutatio fraudulenta non nocet patrono.
9. Permutatione effectum non sortiente, quisque ad suum beneficium revertitur.
10. Beneficiandi requisita qualitas quando & quomodo adesse debeat tempore collationis.

CONSILIUM CCCCLXXVII.

IN Beginagio Oppidi Bredani est Capellania fundata ad Altare Sanctorum Servatii, Monulphi, & Gondulphi; cujus collatio seu praesentatio ex fundatoris ordinatione spectat ad Decanum & duos seniores Canonicos collegiae Ecclesiae dicti Oppidi Bredani, hac praescripta lege, ut eandem Capellaniam conferre habeant alicui idoneo de genealogia, sanguine, seu prole fundatorum existenti. Qui novissimus hanc Capellaniam de sanguine testatoris existens obtinuit, nondum sacris initiatus, illam cum moderno dictae Ecclesiae Collegiae Decano, & uno ex dictis Collatoribus seu praesentatoribus permutare tentat, ad exigui valoris quoddam beneficium; quod in eam causam dictus Decanus sibi comparavit; & sic idem Decanus vigore huiusmodi permutationis adlaborat, ut hanc Capellaniam sic sanguini fundatoris affectam, sibi acquirat; non obstante, quod ad manum sit, & se ad hanc Capellaniam offerat quidam ex sanguine fundatoris ad obtinendum hoc beneficium idoneus. Duo seniores